శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ దశమస్కంధే త్రిషష్టితమోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ దశమస్కంధే త్రిషష్టితమోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
అపశ్యతాం చానిరుద్ధం తద్బంధూనాం చ భారత ।
చత్వారో వార్షికా మాసా వ్యతీయురనుశోచతాం ॥ **1** ॥

నారదాత్తదుపాకర్ణ్య వార్తాం బద్ధస్య కర్మ చ ।
ప్రయయుః శోణితపురం వృష్ణయః కృష్ణదేవతాః ॥ **2** ॥

ప్రద్యుమ్నో యుయుధానశ్చ గదః సాంబోఽథ సారణః ।
నందోపనందభద్రాద్యా రామకృష్ణానువర్తినః ॥ **3** ॥

అక్షౌహిణీభిర్ద్వాదశభిః సమేతాః సర్వతోదిశం ।
రురుధుర్బాణనగరం సమంతాత్ సాత్వతర్షభాః ॥ **4** ॥

భజ్యమానపురోద్యానప్రాకారాట్టాలగోపురం ।
ప్రేక్షమాణో రుషావిష్టస్తుల్యసైన్యోఽభినిర్యయౌ ॥ **5** ॥

బాణార్థే భగవాన్ రుద్రః ససుతైః ప్రమథైర్వృతః ।
ఆరుహ్య నందివృషభం యుయుధే రామకృష్ణయోః ॥ **6** ॥

ఆసీత్ సుతుములం యుద్ధమద్భుతం రోమహర్షణం ।
కృష్ణశంకరయో రాజన్ ప్రద్యుమ్నగుహయోరపి ॥ **7** ॥

కుంభాండకూపకర్ణాభ్యాం బలేన సహ సంయుగః।
సాంబస్య బాణపుత్రేణ బాణేన సహ సాత్యకేః ॥ **8** ॥

బ్రహ్మాదయః సురాధీశా మునయః సిద్ధచారణాః।
గంధర్వాప్సరసో యక్షా విమానైర్దృష్టుమాగమన్ ॥ **9** ॥

శంకరానుచరాంఛౌరిర్భూతప్రమథగుహ్యకాన్।
డాకినీర్యాతుధానాంశ్చ వేతాలాన్ సవినాయకాన్ ॥ **10** ॥

ప్రేతమాతృపిశాచాంశ్చ కూష్మాండాన్ బ్రహ్మరాక్షసాన్।
ద్రావయామాస తీక్ష్ణాగ్రైః శరైః శార్ఙ్గధనుశ్చ్యుతైః ॥ **11** ॥

పృథగ్విధాని ప్రాయుంక్త పినాక్యస్త్రాణి శార్ఙ్గిణే।
ప్రత్యస్త్రైః శమయామాస శార్ఙ్గపాణిరవిస్మితః ॥ **12** ॥

బ్రహ్మాస్త్రస్య చ బ్రహ్మాస్త్రం వాయవ్యస్య చ పార్వతం।
ఆగ్నేయస్య చ పార్జన్యం నైజం పాశుపతస్య చ ॥ **13** ॥

మోహయిత్వా తు గిరిశం జృంభణాస్త్రేణ జృంభితం।
బాణస్య పృతనాం శౌరిర్జఘానాసిగదేషుభిః ॥ **14** ॥

స్కందః ప్రద్యుమ్నబాణౌఘైరర్ద్యమానః సమంతతః।
అసృగ్ విముంచన్ గాత్రేభ్యః శిఖినాపాక్రమద్ రణాత్ ॥ **15** ॥

కుంభాండః కూపకర్ణశ్చ పేతతుర్ముసలార్దితౌ।
దుద్రువుస్తదనీకాని హతనాథాని సర్వతః ॥ **16** ॥

విశీర్యమాణం స్వబలం దృష్ట్వా బాణోఽత్యమర్షణః।
కృష్ణమభ్యద్రవత్ సంఖ్యే రథీ హిత్వైవ సాత్యకిం ॥ **17** ॥

ధనూంష్యాకృష్య యుగపద్ బాణః పంచశతాని వై।
ఏకైకస్మింఛరౌ ద్వౌ ద్వౌ సందధే రణదుర్మదః ॥ **18** ॥

తాని చిచ్ఛేద భగవాన్ ధనూంషి యుగపద్ధరిః।
సారథిం రథమశ్వాంశ్చ హత్వా శంఖమపూరయత్ ॥ **19** ॥

తన్మాతా కోటరా నామ నగ్నా ముక్తశిరోరుహా।
పురోఽవతస్థే కృష్ణస్య పుత్రప్రాణరిరక్షయా ॥ **20** ॥

తతస్తిర్యఙ్ముఖో నగ్నామనిరీక్షన్ గదాగ్రజః।
బాణశ్చ తావద్ విరథశ్ఛిన్నధన్వావిశత్ పురం ॥ **21** ॥

విద్రావితే భూతగణే జ్వరస్తు త్రిశిరాస్త్రిపాత్।
అభ్యధావత దాశార్హం దహన్నివ దిశో దశ ॥ **22** ॥

అథ నారాయణో దేవస్తం దృష్ట్వా వ్యసృజజ్జ్వరం।
మాహేశ్వరో వైష్ణవశ్చ యుయుధాతే జ్వరావుభౌ ॥ **23** ॥

మాహేశ్వరః సమాక్రందన్ వైష్ణవేన బలార్దితః।
అలబ్ధ్వాభయమన్యత్ర భీతో మాహేశ్వరో జ్వరః।
శరణార్థీ హృషీకేశం తుష్టావ ప్రయతాంజలిః ॥ **24** ॥

జ్వర ఉవాచ
నమామి త్వానంతశక్తిం పరేశం
సర్వాత్మానం కేవలం జ్ఞప్తిమాత్రం।
విశ్వోత్పత్తిస్థానసంరోధహేతుం
యత్తద్ బ్రహ్మ బ్రహ్మలింగం ప్రశాంతం ॥ **25** ॥

కాలో దైవం కర్మ జీవః స్వభావో
ద్రవ్యం క్షేత్రం ప్రాణ ఆత్మా వికారః।
తత్సంఘాతో బీజరోహప్రవాహ -
స్త్వన్మాయైషా తన్నిషేధం ప్రపద్యే ॥ **26** ॥

నానాభావైర్లీలయైవోపపన్నై -
    ర్దేవాన్ సాధూన్ లోకసేతూన్ బిభర్షి।
హంస్యున్మార్గాన్ హింసయా వర్తమానాన్
    జన్మైతత్తే భారహారాయ భూమేః ॥ **27** ॥

తప్తోఽహం తే తేజసా దుఃసహేన
    శాంతోగ్రేణాత్యుల్బణేన జ్వరేణ।
తావత్తాపో దేహినాం తేఽంఘ్రిమూలం
    నో సేవేరన్ యావదాశానుబద్ధాః ॥ **28** ॥

శ్రీభగవానువాచ
త్రిశిరస్తే ప్రసన్నోఽస్మి వ్యేతు తే మజ్జ్వరాద్ భయం।
యో నౌ స్మరతి సంవాదం తస్య త్వన్న భవేద్ భయం ॥ **29** ॥

ఇత్యుక్తోఽచ్యుతమానమ్య గతో మాహేశ్వరో జ్వరః।
బాణస్తు రథమారూఢః ప్రాగాద్యోత్స్యంజనార్దనం ॥ **30** ॥

తతో బాహుసహస్రేణ నానాయుధధరోఽసురః।
ముమోచ పరమక్రుద్ధో బాణాంశ్చక్రాయుధే నృప ॥ **31** ॥

తస్యాస్యతోఽస్త్రాణ్యసకృచ్చక్రేణ క్షురనేమినా।
చిచ్ఛేద భగవాన్ బాహూన్ శాఖా ఇవ వనస్పతేః ॥ **32** ॥

బాహుషుచ్ఛిద్యమానేషు బాణస్య భగవాన్ భవః।
భక్తానుకంప్యుపవ్రజ్య చక్రాయుధమభాషత ॥ **33** ॥

శ్రీరుద్ర ఉవాచ
త్వం హి బ్రహ్మ పరం జ్యోతిర్గూఢం బ్రహ్మణి వాఙ్మయే।
యం పశ్యంత్యమలాత్మాన ఆకాశమివ కేవలం ॥ **34** ॥

నాభిర్నభోఽగ్నిర్ముఖమంబు రేతో
దౌ్యః శీర్షమాశా శ్రుతిరంఘ్రిరుర్వీ।
చంద్రో మనో యస్య దృగర్క ఆత్మా
అహం సముద్రో జఠరం భుజేంద్రః ॥ **35** ॥

రోమాణి యస్యౌషధయోఽంబువాహాః
కేశా విరించో ధిషణా విసర్గః।
ప్రజాపతిర్హృదయం యస్య ధర్మః
స వై భవాన్ పురుషో లోకకల్పః ॥ **36** ॥

తవావతారోఽయమకుంఠధామన్
ధర్మస్య గుప్త్యై జగతో భవాయ।
వయం చ సర్వే భవతానుభావితా
విభావయామో భువనాని సప్త ॥ **37** ॥

త్వమేక ఆద్యః పురుషోఽద్వితీయ -
స్తుర్యః స్వదృగ్హేతురహేతురీశః।
ప్రతీయసేఽథాపి యథావికారం
స్వమాయయా సర్వగుణప్రసిద్ధ్యై ॥ **38** ॥

యథైవ సూర్యః పిహితశ్ఛాయయా స్వయా
ఛాయాం చ రూపాణి చ సంచకాస్తి।
ఏవం గుణేనాపిహితో గుణాంస్త్వ -
మాత్మప్రదీపో గుణినశ్చ భూమన్ ॥ **39** ॥

యన్మాయామోహితధియః పుత్రదారగృహాదిషు।
ఉన్మజ్జంతి నిమజ్జంతి ప్రసక్తా వృజినార్ణవే ॥ **40** ॥

దేవదత్తమిమం లబ్ధ్వా నృలోకమజితేంద్రియః।
యో నాద్రియేత త్వత్పాదౌ స శోచ్యో హ్యాత్మవంచకః ॥ **41** ॥

యస్త్వాం విసృజతే మర్త్య ఆత్మానం ప్రియమీశ్వరం।
విపర్యయేంద్రియార్థార్థం విషమత్త్యమృతం త్యజన్ ॥ **42** ॥

అహం బ్రహ్మేథ విబుధా మునయశ్చామలాశయాః।
సర్వాత్మనా ప్రపన్నాస్త్వామాత్మానం ప్రేష్ఠమీశ్వరం ॥ **43** ॥

తం త్వా జగత్స్థిత్యుదయాంతహేతుం
సమం ప్రశాంతం సుహృదాత్మదైవం।
అనన్యమేకం జగదాత్మకేతం
భవాపవర్గాయ భజామ దేవం ॥ **44** ॥

అయం మమేష్టో దయితోఽనువర్తీ
మయాభయం దత్తమముష్య దేవ।
సంపాద్యతాం తద్ భవతః ప్రసాదో
యథా హి తే దైత్యపతౌ ప్రసాదః ॥ **45** ॥

శ్రీభగవానువాచ
యదాత్థ భగవంస్త్వం నః కరవామ ప్రియం తవ।
భవతో యద్ వ్యవసితం తన్మే సాధ్వనుమోదితం ॥ **46** ॥

అవధ్యోఽయం మమాప్యేష వైరోచనిసుతోఽసురః।
ప్రహ్లాదాయ వరో దత్తో న వధ్యో మే తవాన్వయః ॥ **47** ॥

దర్పోపశమనాయాస్య ప్రవృక్ణా బాహవో మయా।
సూదితం చ బలం భూరి యచ్చ భారాయితం భువః ॥ **48** ॥

చత్వారోఽస్య భుజాః శిష్టా భవిష్యంత్యజరామరాః।
పార్షదముఖ్యో భవతో నకుతశ్చిద్భయోఽసురః ॥ **49** ॥

ఇతి లబ్ధ్వాభయం కృష్ణం ప్రణమ్య శిరసాసురః।
ప్రాద్యుమ్నిం రథమారోప్య సవధ్వా సముపానయత్ ॥ **50** ॥

అక్షౌహిణ్యా పరివృతం సువాసఃసమలంకృతం।
సపత్నీకం పురస్కృత్య యయౌ రుద్రానుమోదితః ॥ **51** ॥

స్వరాజధానీం సమలంకృతాం ధ్వజైః
సతోరణైరుక్షితమార్గచత్వరాం।
వివేశ శంఖానకదుందుభిస్వనై -
రభ్యుద్యతః పౌరసుహృద్ద్విజాతిభిః ॥ **52** ॥

య ఏవం కృష్ణవిజయం శంకరేణ చ సంయుగం।
సంస్మరేత్ ప్రాతరుత్థాయ న తస్య స్యాత్ పరాజయః ॥ **53** ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
దశమస్కంధే ఉత్తరార్ధే అనిరుద్ధానయనం నామ త్రిషష్టితమోఽధ్యాయః ॥